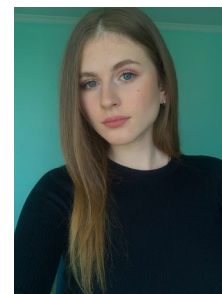

ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ГОДИННИКА РАТУШІ МІСТА БІБРКА

Климко Ю. В., студентка, 2 курс,
спец. «Будівництво та цивільна інженерія»

Керівник: к. ф.-м. н. доцент **Бурнаєв О. М.**

Львівський національний університет природокористування

Годинник ратуші міста Бібрки, що на Львівщині, не працював кілька десятиліть, а в епоху радянської окупації «доживав» шляхом докладання цегли і металевих гир у вантажі, що приводили в рух маятник, стрілки, механізми бою четвертей і годин. З часом, через зношення геометрії зубців спускового механізму, додавання вантажу вже не давало ефекту і годинник зупинився.

На рамі годинника під час його обстеження виявлено напис «M. JAEGER. STANISLAWOW». Слід зауважити, що Станіславом називалось місто Івано-Франківськ до 1962 року. Годинник ратуші Бібрки складається з кількох розподілених у просторі систем – циферблату з механізмом (на якому тримаються стрілки і забезпечується їх рух у співвідношенні 1 оберт годин до 12 обертів хвилинної стрілки); дзвони з приводами бою, набір гир, і головне – сам механізм в пилозахисній шафі. Для початку – датування. На шафі є дві дати – 1927 рік та 1936 рік. проте, невідомо, чи шафа не належить до годинника раніших років. Про те, що перед цим годинником на споруді був інший, свідчать дзвони, відлиті у Празі у 1889 році фірмою Йосифа Дієпорта. Для Чехії такі дзвони є великою рідкістю, оскільки вони майже всі були демонтовані на переплавку для ведення численних воєн. Чехи дуже радіють сучасним реплікам, зате у Бібрці два дзвони є в оригіналі і чудово звучать, як кожен окремо, так і в дуже чисту мажорну терцію обидва разом. Споруда ратуші є давня і ,відповідно до тогочасних технологій, горище перекрите деревом, яке з протипожежною метою засипане піском. Чисто випадково у цьому піску серед радянського мотлоху вдалось відкопати частинки старовинного механізму, нещадно розтщеного молотом – частини шестерень, фігурного литва художньо виконаного корпусу. Невідомо, з якою метою відбувся такий вандалізм, можливо, під час «обстеження» старий годинник зробили непридатним до користування. А можливо, новий годинник так «розбирав» старий годинник. Крім цього, аналіз архівних фото вежових годинників України неочікувано виявив подібність механізмів і їх кріплень у годиннику теперішньої ратуші Бібрки, костелів Скали-Подільської і Рудок. Конструктивно всі три механізми мають споріднену конструкцію як кінематичної пари, так і кріплення, хоча для костелу Скали-Подільської частина механізмів виконана високохудожнім литвом з чавуну, а частина грубо вигнута з листової сталі. За технологією виробництва усі три циферблати сягають у ковальську, доіндустріальну еру, коли ще шестерні не фрезерували на заводі. Зауважимо, що у Бібрці на ратуші циферблат «не по розміру» стінної ніші, а трохи замалий.

Висновок.

Отже, механізм годинника ратуші міста Бібрки складається з трьох частин різних епох давнього циферблату зі стрілками невідомого виробника, інші роботи якого присутні в Західній Україні, що не відповідає по розміру до стінної ніші, механізму годинника М. Ягера початку ХХ століття та дзвонів ливарні Дієпорта з Праги 1889 року.

Список використаних джерел

1. https://vgolos.ua/news/na-lvivshchini-znayshli-unikalni-cerkovni-dzvoni-vigotovleni-pozaminulogo-stolittya-u-prazi_1409755.html
2. https://zaxid.net/u_bibrskiy_ratushi_doslidzhuyut_freski_ymovirno_xviii_xix_stolittya_n1493823